

सातौँ नगरसभामा
नगर उप-प्रमुख सीता कुमारी काफ्ले लामिछाने ज्यूले
पेश गर्नुभएको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को
आय-ब्ययको अनुमान (वजेट वक्तव्य)

कुश्मा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कुश्मा, पर्वत
गण्डकी प्रदेश, नेपाल ।
२०७८ असार १० गते

आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ का लागि आय-व्ययको अनुमान (बजेट वक्तव्य)

सभाध्यक्ष महोदय, एवं नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

१. चरणबद्ध रूपमा हाम्रो सामु महा संकटको रूपमा आइरहेको कोभिड-१९ ले सृजना गरेको हाम्रो जिवनकालकै सर्वाधिक चुनौतीपूर्ण परिस्थितिका बीच कुशमा नगरपालिकाको सातौं नगर सभा समक्ष म आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ को आय व्ययको विवरण सार्वजनिक गर्न उपस्थित भएकी छु ।
२. नेपालको सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय हित स्वाभिमान र लोकतन्त्रका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनहरूमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जलि अर्पण गर्दछु । ती आन्दोलनहरूको नेतृत्व गर्नुहुने अग्रजहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु र नेपाली समाजको रूपान्तरणमा उहाँहरूले पुऱ्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु ।
३. कोभिड-१९ को दोस्रो लहरको महामारीको कारण सम्पूर्ण विश्व नै आक्रान्त भइरहेको र हाम्रो नगरपालिका पनि यसबाट प्रभावित भएको छ । कोभिड-१९ को दोस्रो चरणको संक्रमणको जोखिम बढेसँगै यसको रोकथाम र नियन्त्रणको लागि नगरपालिकाले विभिन्न प्रयास गरिरहेको छ । हाम्रो प्रयासको बावजुद पनि यो महामारीको कारण केही नगरबासीले ज्यान गुमाउनु परेको छ । महामारीबाट ज्यान गुमाउनुहुने सबैमा हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु । उपचाररत सम्पूर्ण दिदिबहिनी तथा दाजुभाईहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

४. कोभिड-१९ महामारीबाट सिर्जित असहज परिस्थिति तत्काल सामान्य अवस्थामा आउन सक्ने अवस्था नरहेकोले यसको असरलाई न्यूनिकरण गर्दै जनजीवनलाई सामान्य अवस्थामा ल्याउने विषय नै हाम्रो सामु चुनौतीको रूपमा रहेको छ । कोभिड १९ को बीचमा पनि नगरवासीहरूका विकासका इच्छा र चाहनाहरूलाई पूरा गर्नुपर्ने झन् ठुलो चुनौती हाम्रो सामु विद्यमान छ । तसर्थ महामारीबाट सुरक्षित रहि विकास निर्माणका बाँकी कार्यहरू सम्पन्न गर्ने तर्फ यस वर्षको बजेट केन्द्रित रहनेछ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

५. अब म चालु आ.व. २०७७/७८ मा प्राप्त गरेका मुख्य उपलब्धिहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।
 - ✓ नगरपालिकाको आफ्नो कार्यक्षेत्रको विषयमा हाल सम्म ४० वटा ऐन, नियमावली, कार्यविधि र निर्देशिका र मापदण्ड जारी भई कार्यान्वयनमा रहेका छन ।
 - ✓ सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो, मितव्ययी, पारदर्शी र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पहल गरिएको छ ।
 - ✓ सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो र पारदर्शी बनाउने उद्देश्यले कार्यालयले प्रदान गर्ने सेवाको विवरण आवश्यक कागजात सहितको विवरण समेटिएको डिजिटल नागरिक वडापत्र निर्माण गरी कार्यालय परिसरमा राखिएको छ ।
 - ✓ नगरपालिकाका हरेक गतिविधिहरू नियमित रूपमा वेबसाइट, एप्लिकेसन र अन्य विद्युतीय संजाल मार्फत् सार्वजनिक गरिदै आएको छ । सि.सी क्यामेरा, नेटवर्किङ, विद्युतीय हाजिर लागु गरी प्रविधीमैत्री सेवा प्रवाहमा जोड दिईएको छ ।
 - ✓ नगरपालिकाले सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कार्यहरू समेटिएको नगर बुलेटिन प्रकाशनको कार्यलाई अगाडी बढाईएको छ ।

- ✓ नगरपालिकाको भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक लगायतका विवरणहरू समावेश गरिएको वृहत नगर प्रोफाइलको निर्माण गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- ✓ कुश्मा नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणको लागि विस्तृत प्रतिवेदन परियोजना प्रतिवेदन तयार भईसकेको छ भने कुश्मा नगरपालिका वडा नं ९ र १३ को वडा कार्यालय भवन निर्माणको क्रममा रहेको छ । वडा नं ३ को वडा कार्यालय भवन निर्माणको लागि जग्गा खरिद गरी भवन निर्माण गर्ने क्रममा रहेको तथा वडा नं ७ र वडा नं ११ को भवन निर्माणको लागि जग्गा व्यवस्थापन गर्ने प्रक्रिया अगाडी बढाईएको छ ।
- ✓ स्थानीय तहमा विवादको दिगो समाधान तथा समुदायस्तरमा शान्ति र सहिष्णुता कायम गर्न टेवा पुऱ्याउन प्रत्येक वडामा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गर्नको लागि नगर पालिका भित्रका ४२ जना व्यक्तिहरूलाई मेलमिलाप सम्बन्धी आधारभूत तालिम संचालन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- ✓ अन्य पालिकाबाट सम्पादन भएका सार्वजनिक सेवा प्रवाह , न्याय सम्पादन लगायत का असल अभ्यासहरूको अवलोकन तथा अनुभव आदान प्रदान गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- ✓ राजस्व तर्फ आ.व २०७७/७८ को लागि आन्तरिक आय तर्फ ३ करोड प्रक्षेपण गरिएकोमा आ.व २०७७/७८ को जेष्ठ मसान्त सम्म २ करोड ५१ लाख ८१ हजार हजार रुपैयाँ राजस्व संकलन भएको छ । आन्तरिक आय परिचालनमा सुधार ल्याउनको लागि कुश्मा नगरपालिकाको राजस्व सुधार कार्ययोजना तयार गरी सोही अनुसार राजस्वका दर दायर वृद्धि गर्ने आवश्यक पहल गरिएको छ ।
- ✓ लेखापरीक्षणतर्फ चालु आ.वको दोस्रो चौमासिक सम्मको आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न भएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

- ✓ आ.व २०७६/०७७ को अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट सम्पन्न भएको, गत वर्षहरूको असुल उपर सम्बन्धी बेरुजु फछ्योर्टको लागि सम्बन्धित व्यक्ति संस्थाहरूलाई पत्राचार गर्ने कार्य अगाडी बढाइएको छ ।
- ✓ आ.व २०७५/०७६ सम्म रु. ९ करोड ६० लाख १५ हजार ३ सय ७५ रुपैया बेरुजु कायम रहेकोमा आ.व. २०७७/७८ मा रु. २ करोड ३५ लाख १५ हजार ३ सय ५९ रुपैयाँ फछ्योर्ट गरी महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट सम्परीक्षण भएको छ । रु. ३ करोड ४१ लाख ५४ हजार ४ सय ४१ रुपैयाको बेरुजु नियमितको प्रक्रिया अगाडी बढाईएको छ ।
- ✓ चालु आ.व २०७७/७८ मा नगरपालिका र वडास्तरीय गरी जम्मा १५८ योजनाहरू मध्ये अधिकांश योजनाहरू सम्झौता भई सम्पन्न हुने क्रममा रहेका छन् ।
- ✓ भौतिक पूर्वाधार तर्फ चालु आ.व २०७७/७८ को हालसम्म नगरपालिका भित्र ५ कि.मी पक्की सडक, ५ कि.मी कालोपत्रे मर्मत , १५ कि.मी ग्राबेल सडक, १० कि.मी ग्राबेल मर्मत , २.५ कि.मी पक्की नाला निर्माण गर्ने कार्य र ५ वटा पुल/कल्भर्ट निर्माण, ४ वटा विद्यालय भवन निर्माण र ४ वटा विद्यालय शौचालय निर्माण गर्ने कार्य समेत सम्पन्न भएको छ ।
- ✓ २०७८ साल जेष्ठ मसान्तसम्म सबै योजनाहरू उपभोक्ता समिति र ठेक्का मार्फत कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडी बढी ६४.४४ प्रतिशत वित्तिय प्रगती हासिल भएको छ ।
- ✓ स्थानीय पूर्वाधार साझेदारी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत १३ वटा योजनाहरू सम्झौता भई कार्यसम्पन्न हुने क्रममा रहेका छन् ।

- ✓ सबै वडाहरुमा अनलाइन व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा संचालन गर्ने उद्देश्यले वडा सचिव र सोसँग सम्बन्धित कर्मचारीको लागि अनलाइन व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा तालिम संचालन गरिएको, हालसम्म ८ वटा वडामा अनलाइन घटनादर्ता सेवा शुरु गरिएको र अन्य वडामा समेत विस्तारको क्रममा रहेको छ ।
- ✓ २०७७ साल बैशाख देखि चैत्र मसान्तसम्म महिला ५९१ र पुरुष ६१९ गरी जम्मा १२१० जनाको जन्मदर्ता गरिएको छ । त्यसैगरी महिला ७१ पुरुष ९३ गरी जम्मा १६४ जनाको मृत्यु दर्ता भएको छ भने विवाह दर्ता २२१, बसाईसराई तर्फ बसाईसराई गरि आएको परिवार संख्या २७, बसाईसराई गरी गएको १३९ र सम्बन्ध विच्छेद दर्ता ९ गरी जम्मा १७७० व्यक्तिगत घटना दर्ता भएका छन् ।
- ✓ व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरणलाई डिजिटाइजेसन गरी कम्प्यूटराइज गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- ✓ सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त लाभग्राहीहरुको विवरण MIS Online System मा प्रविष्टि गरी पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा बैंक मार्फत वितरण गरिएको छ ।
- ✓ शिक्षा तर्फ नगरपालिका भित्र वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत IEMIS र अग्रेजी माध्यमको तालिम सम्पन्न गरिएको छ ।
- ✓ कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम र गरिवी सूचकाङ्क मापन (PMT) भर्ने भराउने सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- ✓ नगर शिक्षा समितिको बैठक द्वारा शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन विद्यालयमा गर्ने क्रियाकलापलाई पारदर्शी र सूचनामैत्री बनाउन ICT, Science lab, Computer lab को आवश्यक प्रबन्ध गर्ने कार्य गरिएको छ । साथै विद्यालयको भौतिक पूर्वाधारका कार्यक्रमहरु क्रमश सम्पादन हुने क्रममा छन् ।
- ✓ ६० वटा सामुदायिक विद्यालयको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- ✓ स्वास्थ्य सेवा तर्फ मातृ तथा नवशिशु आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत चार वटा बर्थिङ्ग सेन्टरबाट सेवा दिदै आइरहेको छ । साथै थप दुई वटा बर्थिङ्ग सेन्टर खुल्ने क्रममा रहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुन आउने महिलाहरुलाई यातायात खर्च, उत्प्रेरणा, सोधभर्ना रकम र न्यानो झोला समेत वितरण गर्ने कार्य संचालनमा रहेको छ ।
- ✓ आ.ब. २०७७/०७८ मा कुश्मा नगरपालिका अन्तर्गत ठुलिपोखरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र दुर्लुङ्ग स्वास्थ्य चौकी गरि दुई वटा बर्थिङ्ग सेन्टरमा नर्सिङ्ग कर्मचारीको लागि ३ दिने अनसाईट कोचिङ्ग कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- ✓ कुश्मा नगरपालिकाको वडा नं ४, ६ र ७ मा एक एक वटा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र स्थापना गरि संचालन समेत भै सकेका छन् ।
- ✓ संघीय सरकारको सशर्त अनुदान र नगरपालिकाको अनुदान रकमबाट नगरपालिका भित्रका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र १, स्वास्थ्य चौकी ९, आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र ३ र शहरी स्वास्थ्य केन्द्र ३ वटा गरि जम्मा १६ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट नियमित रूपमा स्वास्थ्य परिक्षण, निःशुल्क औषधी वितरण र अन्य तोकिएका कामहरु निरन्तर भइरहेका छन् । साथै ठुलिपोखरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा २४ घण्टे आकस्मिक सेवा संचालन भै रहेको छ ।
- ✓ कुश्मा नगरपालिका अन्तर्गत दुई वटा स्वास्थ्य संस्था ठुलिपोखरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र आर्थर डाँडाखर्क स्वास्थ्य चौकीमा सुरक्षित गर्भपतन सेवा नियमित रूपमा संचालन हुँदै आएको छ ।

- ✓ नगरपालिका भित्रका सबै वडाहरूमा २४ महिना भित्रका बालबालिकाहरूलाई पूर्ण खोप सेवा उपलब्ध गराइदैं आइरहेको छ। साथै कुश्मा बजार क्षेत्र बाहेकका वडाहरूका दुर्गम बस्तीमा प्रत्येक महिना गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम अन्तर्गत विरामीहरूलाई नियमित रूपमा तोकिएको मितिमा स्वास्थ्य सेवा दिइदैं आइएको छ ।
- ✓ नगरपालिकाको सबै १४ वटा वडाहरूमा राष्ट्रिय भिटामिन ए र जुकाको औषधी खुवाउने कार्यक्रम अन्तर्गत ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूलाई मंसिर र बैशाख गरि दुई चरणका औषधी खुवाउने कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- ✓ क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रमको लागि टि.भि. रोगको विरामीको खोजी गर्न वडा नं ३ दुर्लुङ्ग र वडा नं ११ सिल्मी गरि दुई स्थानमा माइक्रोस्कोपीक क्याम्प संचालन भएको छ .
- ✓ राष्ट्रिय हात्तिपाइले रोग विरुद्धको आम औषधी सेवन कार्यक्रम कुश्मा नगरपालिकाका १४ वटै वडामा अभियान संचालन गरिएको छ । सो अभियानमा लक्षित उमेर समुहका जम्मा ३३ हजार ११४ जनालाई औषधी खुवाइएको छ ।
- ✓ महामारी रोग नियन्त्रण अन्तर्गत कोभिड-१९ को रोकथाम र नियन्त्रण गर्न तथा उक्त रोगको संक्रमण समाजमा फैलिन नदिन २०७७ साल भदौ देखि २०७८/०३/०८ सम्म कुश्मा नगरपालिकाका १४ वटा वडाहरू, टोलहरू र कुश्मा केन्द्रमा ४७ पटक कोभिड-१९ को पि.सि.आर र एन्टिजिन जाँचको लागि २९,२५ जनाको स्वाव संकलन गरिएको छ । जसमा २१६ महिला र २८३ पुरुष गरि ४४९ जनाको पोजेटिभ रिपोर्ट आएको छ साथै पोजेटिभ आएका विरामीहरूलाई होम आइसोलसनमा बस्ने सल्लाह दिनुका साथै सो अवधिमा कुनै समस्या आएमा पर्वत अस्पतालसंग सहकार्य गरि उपचारको लागि अस्पताल पठाउने व्यवस्था गरिएको छ । सो को लागि विभिन्न वडाहरूबाट विरामी जाँच र उपचारका लागि सवारी साधनको व्यवस्था समेत नगरपालिकाले गर्दै आइरहेको छ । साथै पर्वत अस्पतालमा अक्सिजन सिलिन्डर ल्याउनको समेत सवारी साधनको समेत व्यवस्था गरिएको छ ।
- ✓ कोभिड-१९ को रोकथाम र नियन्त्रण गर्नका लागि कुश्मा नगरपालिका र अन्य सहयोगी संस्था मार्फत नगरपालिका भित्रका १६ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा पि.पि.ई., माक्स, स्यानिटाईजर, अक्सिजन कन्सन्टेटर, पल्स अक्सिमिटर लगायतका सामग्रीहरू उपलब्ध गराइएको छ ।
- ✓ कुश्मा नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई विभिन्न चरणमा २७४१ जनालाई कोभिड-१९ विरुद्धको कोभिसिल्ड र भेरोसेल भ्याक्सिन लगाईएको छ ।
- ✓ नगरपालिका भित्रका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको अवस्था समस्या तथा चुनौतीहरूलाई समाधान गरि स्वास्थ्य सेवालाई सर्वसुलभ र प्रभावकारी बनाउनका लागि समय समयमा नगरप्रमुख, उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत स्वास्थ्य शाखाको टोलीद्वारा नगरपालिकाका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गई निरन्तर निरिक्षण र अनुगमन गर्दै आइरहेको छ ।
- ✓ नगरपालिका भित्रका अपाङ्ग तथा फरक क्षमता भएका नागरिकहरूको पहिचानका लागि क, ख, ग र घ वर्गका गरी हालसम्म जम्मा ४० जना व्यक्तिलाई अपाङ्गता परिचयपत्र र ७ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सहायक सामग्री विहल चियर र १ जनालाई बैशाखी वितरण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- ✓ महिला तथा बालबालिका तर्फ लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिन अभियान विभिन्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम गरी सम्पन्न गरिएको तथा राष्ट्रिय बाल दिवस ,अन्तराष्ट्रिय अपाङ्ग दिवस, अन्तराष्ट्रिय महिला दिवस जस्ता दिवसहरू सरोकारबाला व्यक्ति तथा संस्थाको संलग्नतामा मनाउने कार्य गरिएको छ ।
- ✓ हिंसा प्रभावित महिलाहरूका लागि अल्पकालीन आश्रय स्थल सेफ हाउस संचालनमा रहेको छ ।

- ✓ नगरपालिका भित्र २०७८ जेष्ठ मसान्त सम्म १३२ जना जेष्ठ नागरिकलाई ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र वितरण गरिएको छ ।
- ✓ कृषि कार्यक्रम तर्फ कृषकहरूलाई ५०% अनुदानमा मौरी गोला, प्लाष्टिक टनेल तरकारी विउ वितरण फलफूल विरुवा वितरण, आकस्मिक बाली संरक्षण कार्यक्रम कृषि सम्बन्धी स्थलगत तालिम नर्सरी केन्द्र व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन भएका छन् जसबाट नगर क्षेत्रका १८०० जना कृषकहरू लाभान्वित भएका छन् ।
- ✓ दुध उत्पादनलाई प्राथमिकता दिदै कुश्मा नगरपालिका भित्रका ८९१ जना कृषकलाई जै घाँस र टिओसेन्टी घाँसको विउ वितरण गरिएको छ । नगरपालिकाका वडा नं. १, ३ र १४ मा पशु स्वास्थ्य शिविर तथा निशुल्क बाँझोपन निवारण शिविर सम्पन्न गरिएको छ । पशु सेवा शाखा अन्तर्गत कृतिम गर्भाधारण कार्यक्रम र लागत साझेदारीमा मध्य पहाडी लोकमार्ग दुध उत्पादन कार्यक्रम संचालनमा रहेको छ ।
- ✓ यस महामारीको समयमा व्यवसायिक रुपमा पालिएका कुखुराका चल्ला हुर्काउनका लागि २ महिनाको विजुली महशुल बुझाइदिने कार्य सम्पन्न गरि सकिएको छ । पशुपंक्षी पालक व्यवसायिक २९ जना कृषकहरूलाई निःशुल्क माछाका भूरा खरिद तथा वितरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको तथा माछापोखरी निर्माणमा अनुदान दिने कार्यक्रम संचालनमा रहेको छ । कृषकहरूलाई वडा स्तरिय गाईभैसी पालन, कुखुरापालन र भेडावाखा पालन तालिम सम्पन्न गरिएको छ ।
- ✓ स्थानीय कुखुरा पालनलाई जोड दिनका लागि १०० भन्दा माथि स्थानीय जातको कुखुरा पालने कृषकलाई प्रोत्साहन गर्न अनुदान दिने कार्यक्रम संचालनमा रहेको तथा पंक्षीपालक व्यवसायिक कृषकलाई नगरस्तरीय कुखुरापालन तालिम संचालन गरिएको छ ।
- ✓ प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना कार्यक्रम अन्तर्गत भैसीको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट विकास कार्यक्रम) नगरपालिकाका १ र २ नं वडामा संचालनमा रहेको छ ।
- ✓ पशु सेवा विज्ञ केन्द्रको सहकार्यमा नगरपालिका भित्रका सम्पूर्ण वडाका गाई, भैसी, भेडा बाखाहरूलाई पूर्ण खोप कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

- ✓ सहकारी तर्फ कुश्मा नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका ७८ वटा सहकारी संस्थाहरूको अनुगमन निरीक्षण र मूल्याङ्कन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । सम्पूर्ण सहकारी संस्थाहरूलाई लगाईएको व्यवसाय कर समायोजनको क्रममा रहेको छ । यस आ.व मा निवेदन पर्न आएका २ वटा सहकारी संस्थाहरू मध्ये एउटा मात्र दर्ता भएको छ ।
- ✓ कुश्मा नगरपालिका वडा नं ४ मा गुप्तेश्वर धार्मिक पर्यटन प्रबर्द्धन केन्द्रको गुर्योजना तयार भई निर्माण कार्य शुभारम्भ भएको छ ।
- ✓ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत भएका ११६९ जना बेरोजगार व्यक्तिहरू मध्ये यस आ.वा २९८ जना बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई रोजगार प्रदान गरिएको छ ।
- ✓ गरिबीको रेखामुनी रहेका परिवारहरूका लागि स्थानीय स्रोत साधन परिचालन गरी स्थानीय स्तरमा नै उच्चमशीलताको विकास गर्नको लागि यस नगरपालिका भित्रका वडा २, ३, ८ ९ र १३ नं मा लघु उच्चम विकास कार्यक्रम संचालन गरिएको जसबाट हालसम्म ६९ जना नयाँ उच्चमी सृजना भैसकेका र २१ जना नयाँ उच्चमी बन्ने क्रममा रहेका छन् भने १० जना उच्चमीहरूलाई स्तरोन्नती

तालिम दिईसकिएको छ । बाँकी ४० जना उझमीलाई तालिम दिने काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

६. अब म आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेटका उद्देश्यहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- ✓ कोभिड १९ को महामारीको रोकथाम र नियन्त्रण ।
- ✓ संघ प्रदेश र नगरपालिकाको समन्वयमा शासन, विकास र सेवा प्रवाह गर्ने ।
- ✓ लोकतन्त्रका लाभहरूकव समानुपातिक, समावेशी र न्यायोचित वितरण नजिकको सरकारबाट प्रदान गर्ने ।

७. बजेटको उद्देश्य हासिल गर्न देहायका वमोजिमका प्राथमिकता निर्माण गरेकी छु ।

- ✓ कोभिड १९ को रोकथाम नियन्त्रणका लागि परिक्षणको दायरा विस्तार ।
- ✓ नगरवासी सबैलाई खोप प्रदान गर्न संघ सरकार सँग समन्वय ।
- ✓ सामाजिक, आर्थिक, भौतिक पुर्वाधार निर्माण गरि सम्पूर्ण नगरवासी विच अन्तरआवद्धता ।
- ✓ सार्वजनिक सेवालाई उत्तरदायी, पारदर्शी, जवाफदेही, सरल र सहज ।
- ✓ संघ, प्रदेश र स्थानीय तह विच समन्वय र सहकार्य मार्फत सन्तुलित विकास ।
- ✓ सबै प्रकारको विभेद र असमानताको अन्त्य, समन्यायिक विकास र विकासका प्रतिफलमा न्यायपूर्ण पहुँच ।
- ✓ उत्तरदायी शासकीय ब्यवस्था, शान्तिसुरक्षाको प्रत्याभुति, भ्रष्टाचार नियन्त्रण, सुशासन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ।

सभाध्यक्ष महोदय,

८. अब म आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को यथार्थ आय व्यय र चालु आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को संसोधित आय व्यय पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- ✓ चालु आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा पुर्वाधार विकास, सामाजिक विकास, संस्थागत विकास, आर्थिक विकास, वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन लगाएत विभिन्न विषय केन्द्रित योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिएका थिए । चालु आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा कुल आय ६६ करोड १० लाख २३ हजार प्रस्ताव गरिएकोमा ७० करोड ६४ लाख ९५ हजार को संसोधित आय अनुमान गरी प्राथमिकताका कार्यक्रमहरूमा खर्च हुने ब्यवस्था मिलाएकी छु । जस अन्तर्गत नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको चालु खर्च तर्फ ९ करोड ८८ लाख, नगर सभा सदस्यहरूको सुविधाका लागि ३ करोड ५० लाख, वडा कार्यालयहरूको सञ्चालन खर्च ७० लाख, वडागत योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालनका लागि ३ करोड, आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा दायित्व सिर्जना भई भुक्तानी हुन बाँकी योजनाहरूको भुक्तानीका लागि ६ करोड २१ लाख २३ हजार, आकस्मिक रूपमा सम्बोधन गर्नुपर्ने नगर कार्यपालिका, नगरपालिका कार्यालयको निर्णय र विभिन्न भैपरी आउने योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि १ करोड १२ लाख, विषयगत शाखाको कार्यक्रम सञ्चालनका लागि ३ करोड २० लाख, फोहोरमैला ब्यवस्थापनका लागि ५० लाख, कोरोना रोकथाम नियन्त्रण तथा उपचार कोषका लागि ४० लाख, संस्थागत विकासका लागि १ करोड, संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रमका लागि ३९ करोड ५३ लाख ८३ हजार, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान अन्तर्गतका कार्यक्रमका लागि ५९ लाख ८९ हजार र प्रदेश सरकार समपुरक र विशेष अनुदान अन्तर्गतका योजनाहरूको लागि ५०-५० लाख गरि १ करोडको संसोधित खर्च प्रस्ताव गरेकी छु । कोभिड-१९ को महामारीका कारण नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने राजश्व

वाँडफाँडको रकम र आन्तरिक स्रोतवाट प्राप्त हुने वजेट प्राप्त हुन नसकेका कारण यस आर्थिक वर्ष मा सम्पन्न भई कम आयका कारण भुक्तानी दिन बाँकी रहेका योजना तथा कार्यक्रमका लागि आगामी आर्थिक वर्ष मा वजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाएकी छु ।

- ✓ गत आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा कुल आय ६४ करोड २० लाख ८७ हजार भएको र कुल व्यय ६२ करोड ०४ लाख ८७ हजार भई मौज्जात २ करोड १६ लाख हस्तान्तरण भएको थियो ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वजेटका कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

९. कोरोना भाइरस रोगको रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक श्रोत र साधन सुनिश्चित गरेकी छु । गुणस्तरीय क्वारेन्टीनको निर्माण र सञ्चालन, आइसोलेसन कक्षको स्थापना र सञ्चालन, सम्पूर्ण नगरसभाका सदस्य तथा कर्मचारीको पिसिआर परिक्षण, औषधि उपकरण खरिद, स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री खरिदको लागि यथेष्ट विनियोजन गरेकी छु । कुश्मा नगरपालिकाको स्वास्थ्य क्षेत्र अन्तर्गत परिवार कल्याण कार्यक्रम, क्षयरोग नियन्त्रण, औषधी खरिद र स्वास्थ्यकर्मीको पारिश्रमिकका लागि रु. ५ करोड ८१ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
१०. शिक्षा तर्फ विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (SSDP), शिक्षकहरूको तलब भत्ता, नमुना विद्यालय, विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार, प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता (ECD) को पारिश्रमिकका लागि २९ करोड ५५ लाख वजेट विनियोजन गरेकी छु ।
११. अर्थतन्त्रको प्रमुख खम्बाको रूपमा रहेको आर्थिक उन्नयनका लागि कृषिमा लगानी, उत्पादन र वितरणमा आधुनिकीकरण, ब्यवसायिकीकरण, बजारीकरण र विविधिकरण गरी पकेट क्षेत्र विस्तार, कालिज एवं टर्की पंक्षी पालकको ब्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न, सामुहिक खेती प्रवर्द्धनका लागि १ करोड ११ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
१२. सडक, पुल, सिँचाई, झोलुङ्गेपुल, खानेपानी जस्ता भौतिक पूर्वाधारको निर्माण गरि नगरपालिकाका सबै वस्तीलाई अन्तर आवद्धताका लागि ८ करोड १६ लाख विनियोजन गरेकी छु । वडा नं. ९ को भिरमुनी टारीको चौतारो पौडेलचौर देखि रिमाल चोक सम्मको सडकका लागि संघीय सरकारवाट समपुरक अनुदानमा प्राप्त ८३ लाख वजेटका लागि आवश्यक समपुरक रकमको ब्यवस्था मिलाएकी छु ।
१३. कुश्मा नगरपालिकाको सभ्यता र संस्कृतिको प्रतिविम्बन हुने गरी कुश्मा नगरपालिका वडा नं. ५ मा कुश्मा घण्टाघर निर्माणको लागि रु. ५० लाख विनियोजन गरेकी छु साथै नगरपालिका साँस्कृतिक प्रवर्द्धनमा मन्दिरहरू निर्माणको लागि आवश्यक वजेट विनियोजन गरेकी छु ।
१४. "स्वास्थ्यका लागि खेलकुद: मर्यादित र अनुशासन समाजका लागि खेलकुद" कार्यक्रम मार्फत समुदायको स्वास्थ्य र सामाजिक विकृति, विसंगती जस्ता समस्याहरूलाई समाधान गर्न खेलकुद पूर्वाधार निर्माण गर्न पाइ क्रिकेट मैदान निर्माणका लागि संघ र कुश्मा नगरपालिकाको समपुरक मार्फत वजेट विनियोजन गरेकी छु ।
१५. नगर क्षेत्र भित्रका जेष्ठ नागरिक आमा, वुवाहरूका लागि वडा नं. ७, ९ र १३ मा दिवा सेवा केन्द्र स्थापनाका लागि २ करोड २६ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
१६. सार्वजनिक सेवालार्ई जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, समावेशी तथा सहभागितामुलक बनाउन सुशासनका आधारभुत तत्वहरूको परिचालन गर्न, प्रविधिमैत्री बनाउन, क्षमता तथा सीप विकास मार्फत उत्तरदायी बनाउन ७० लाख वजेट विनियोजन गरेकी छु ।
१७. न्यायिक समितिको वडा तह सम्म नै पहुँच स्थापित गरी मेलमिलाप मार्फत विवाद समाधान गर्न न्यायिक समितिलार्ई थप क्रियाशिल बनाई कार्यसम्पादनमा प्रभावकारी बनाउन १४ लाख विनियोजन गरेकी छु ।

१८. तथ्यमा आधारित योजना तर्जुमा, प्रभावकारी प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह गर्नको लागि चालु आर्थिक वर्षमा सुरुवात गरिएको नगरको पोर्टल निर्माणका लागि आगामी आ.व. मा समेत बजेट ब्यवस्थापनको सुनिश्चितता गरेकी छु साथै सार्वजनिक जवाफदेहिता तथा सार्वजनिक खर्चको पारदर्शिताको लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्न ४ लाख विनियोजन गरेकी छु ।
१९. सुचनाको हकको प्रवर्द्धन एवं विकास निर्माण प्रकृयाको जवाफदेहिताको लागि राष्ट्रिय स्तरका संवाददाता तथा स्थानीय पत्रकारिता प्रवर्द्धनको लागि १० लाख चालु खर्चवाट विनियोजन गरेकी छु ।
२०. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको लागि ३९ लाख ६ हजार प्राप्त भएको छ । प्राप्त स्रोतका आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गरी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका आयोजनाहरु सञ्चालन तथा ब्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२१. नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको ब्यक्तिगत क्षमता विकासवाट नगर क्षेत्रको सेवा, प्रवाह र विकास ब्यवस्थापनमा सुशासन कायम हुने गर्दछ । नगरपालिकामा लोकसेवा प्रवेश गर्ने नयाँ कर्मचारी तथा पुराना कर्मचारीहरुलाई सार्वजनिक खरिद तथा अन्य सेवा प्रवाह सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकी छु ।
२२. कुशमा नगरपालिकामा विगत लामो समय देखि कार्यरत इमान्दार, दक्ष करार सेवाका कर्मचारीहरुको आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ मा समेत उनीहरुको कार्यसम्पादनको आधारमा सेवा निरन्तरता कायम गर्न आवश्यक बजेटको ब्यवस्था मिलाएकी छु ।
२३. छैठौँ नगरसभावाट आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को स्वीकृत भएको बजेट तथा कार्यक्रमको साथ साथै नगरपालिका र नगर कार्यपालिकाको निर्णयवाट छनोट गरी कार्यान्वयन गरिएका सबै योजना तथा कार्यक्रमहरु समेत यस सातौँ नगरसभावाट अनुमोदन सहित स्वीकृत गर्न प्रस्ताव पेश गरेकी छु ।
२४. आर्थिक बर्ष २०७६/०७७ को कुशमा नगरपालिकाको स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमको अन्तिम लेखापरिक्षण सम्पन्न भएको छ । लेखा समितिमा छलफल भई नगर सभा समक्ष पेश भएको सैद्धान्तिक अनियमित वेरुजु ३ करोड ४१ लाख ५४ हजार ४ सय ४९ नगरसभामा नियमितका लागि पेश गरिएको छ भने महालेखा परिक्षकको कार्यालय, डोरमुकाम पर्वत द्वारा २ करोड ३५ लाख १५ हजार ३ सय ५९ सम्परिक्षण भएको ब्यहोरा सम्मानित सभा समक्ष जानाकारी गराउँदछु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

२५. आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ को लागि अनुमान गरिएको खर्च ब्यहोर्ने श्रोत मध्ये नेपाल सरकारवाट प्राप्त वित्तीय समानिकरण अनुदान १४ करोड १५ लाख, गण्डकी प्रदेश सरकार वित्तीय समानिकरण अनुदान १ करोड ६७ लाख ६५ हजार, नेपाल सरकारवाट प्राप्त हुने राजश्व बाँडफाँड वापत ८ करोड ८३ लाख २० हजार, प्रदेश सरकारवाट प्राप्त हुने सवारीकर वापतको १ करोड २२ लाख ४७ हजार, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क बाँडफाँड भई प्राप्त हुने १ करोड ६८ हजार, संघीय सरकारवाट हस्तान्तरित कार्यक्रम तर्फ ३९ करोड ८५ लाख, नेपाल सरकारवाट प्राप्त समपुरक अनुदान १ करोड ३९ लाख, गण्डकी प्रदेश सरकारवाट प्राप्त शसर्त अनुदान ५० लाख र समपुरक अनुदान ५० लाख, आन्तरिक श्रोत ४ करोड ५० लाख र नेपाल सरकार विशेष अनुदान १ करोड ६६ लाख गरि कुल जम्मा ७५ करोड २९ लाख आय अनुमान गरिएको छ ।
२६. आर्थिक बर्ष २०७८/०७९ को लागि कुल बजेट ७५ करोड २९ लाख विनियोजन गरेकी छु । कुल विनियोजन मध्ये कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ १५ करोड, चालु आर्थिक वर्षमा प्रक्षेपण भन्दा कम आय भएका कारण भुक्तानी दिन बाँकी दायित्व सिर्जना हुने हुँदा उक्त दायित्व रकम भुक्तानीका लागि ४ करोड, केन्द्र तथा प्रदेश सरकारवाट प्राप्त समपुरक अनुदान अन्तर्गतका योजनाहरुका लागि समपुरक कोष तर्फ २ करोड ५० लाख, सामाजिक विकास तर्फ १ करोड, आर्थिक विकास तर्फ १ करोड, आकस्मिक कोष/प्रकोप

ब्यवस्थापन कोष तथा विविध कोषका लागि ४५ लाख, वन वातावरण/फोहोरमैला ब्यवस्थापनका लागि २० लाख, सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्रका लागि ७० लाख, कोरोना रोकथाम नियन्त्रण तथा उपचार कोषमा २० लाख, वडागत पुर्वाधार विकास तर्फका योजनाका लागि ५ करोड, भैपरी पुँजीगत सुधारका लागि ५० लाख, नगरको ठुला पुर्वाधारका लागि ५० लाख, न्यायिक समिति ब्यवस्थापन तथा कार्यक्रम खर्च तर्फ १४ लाख र क्रमागत योजनाको लागि २० लाख, संघीय सरकारबाट शसर्त अनुदानमा तोकिए वमोजिमकै योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि ४० करोड ३५ लाख, समपुरक र विशेष अनुदान अन्तर्गत तोकिए वमोजिमका योजनाका लागि ३ करोड ५५ लाख विनियोजन गरेकी छु ।

अन्त्यमा

२७. बजेट तथा कार्यक्रम निर्माणको क्रममा आफ्नो अमूल्य सुझावहरु दिई सहयोग गर्नुहुने नगरप्रमुख ज्यू बजेट तयारीमा सहयोग गर्नुहुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, विषयगत समितिका संयोजक तथा सदस्यहरु, वडा अध्यक्षहरु, कार्यपालिकाका सदस्यहरु, नगरसभाका सदस्यहरु, राजनैतिक दलका नेतागण, शाखा प्रमुख सहित नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरु एवं सञ्चारकर्मी, नागरिक समाज एवं सम्पूर्ण नगरबासी प्रति आभार प्रकट गर्दछु ।

धन्यवाद ।

सिता कुमारी काफ्ले लामिछाने
उपप्रमुख एवं संयोजक
बजेट तथा योजना तर्जुमा समिति